

К О Н Ц Е П Ц И Я

**ЗА СТРАТЕГИЧЕСКО УПРАВЛЕНИЕ НА ОКРЪЖЕН СЪД -
ДОБРИЧ**

на ГАЛАТЕЯ ПЕТРОВА ХАНДЖИЕВА - МИЛЕВА
Заместник на Административния ръководител - председател
на Окръжен съд - Добрич

Кандидат за заемане на длъжността

Административен ръководител - председател на Окръжен
съд - Добрич

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА, ЧЛЕНОВЕ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,

В съответствие с чл.194б ал.1 т.2 от ЗСВ представям на вниманието Ви концепция за стратегическо управление и развитие на Окръжен съд - Добрич. Концепцията е изготвена по повод участието ми в конкурса за заемане на длъжността "Административен ръководител-председател" на Окръжен съд - Добрич.

Концепцията е израз на вижданията ми за състоянието и перспективите за развитие на съда като част от съдебната система на Република България. Изготвена е въз основа на данните, почерпени от отчетния доклад за дейността на съда през 2013г. и докладите на районните съдилища от Добричкия съдебен окръг за същия отчетен период, заключенията и докладите на извършените през 2013г. проверки от Апелативен съд - Варна и през 2014г. от Инспектората към ВСС.

I. ЛИЧНА МОТИВАЦИЯ ЗА ЗАЕМАНЕ НА ДЛЪЖНОСТТА.

Съдия съм от двадесет и две години. Изключая десет месеца, през които съм работила като юрисконсулт, целият ми юридически стаж е преминал в съда. От 23.11.1992г. съм била младши съдия в Окръжен съд-Добрич, от 01.04.1994г. съдия в Районен съд-Добрич, от 11.05.1998г. съдия в Окръжен съд-Добрич. От 20.10.2004г. съм заместник административен ръководител - заместник председател на Окръжен съд - Добрич.

Обичам работата си. Убедена съм в необходимостта, полезността и дълбокия хуманизъм на съдийската професия. Отнасям се с уважение към закона и неписаните правила на морала в човешките отношения. Уважавам отговорността и честността. Това са били винаги изходните позиции, на които съм стояла при извършването на което и да било мое действие като съдия и при постановяването на всеки мой съдебен акт.

Уважавам колегите си. Учила съм се от уважавани юристи със завиден професионален опит. Работя със съдии, чиито професионализъм, отговорност и етичност са извън съмнение. Вярвам, че те заслужават признание и уважение и, в днешните времена на занижено обществено доверие в съдебната система като цяло, искам да допринеса за тяхното възвръщане и укрепване.

В последните десет години бях член на ръководен екип, положил сериозни усилия и постигнал не малко успехи в утвърждаване добрите практики на правораздаване, повишаване качеството на работа в съда и издигане престижа на професията. Сигурна съм, че запазването на достиженията, приемствеността и надграждането върху постигнатото е пътят на справедливото, прозрачно и независимо правосъдие.

Най-общо казано, да се кандидатирам за длъжността Административен ръководител-председател на Окръжен съд-Добрич ме мотивират обичта и уважението към съдийската професия, чувството за отговорност, натрупаният в годините опит, колегиалността, приемствеността и амбицията да допринеса за още по-добро и качествено правораздаване.

Считам, че мога да се справя. Имам достатъчен жизнен и не малък професионален опит. Личностните ми качества на откритост, честност и способност да вземам решения и да нося отговорност за тях, съчетани с независимостта и обективността ми като съдия, ми дават увереност, че разполагам с потенциала, необходим за заемане на длъжността, за която кандидатствам. Наясно съм със сериозността и отговорностите, свързани с управлението, както по принцип, така и с оглед протичащите процеси на реформи в системата и завишените обществени изисквания и очаквания за работата на съда.

Следва да добавя, че съм диалогична, умея да се вслушвам, преценявам и възприемам различните мнения. Зная възможностите на колектива, в който работя, и залагам на екипния принцип, разумния компромис и коректността. Разчитам на подкрепата на колегите си и се надявам да получа тяхното доверие. Защото административният ръководител поставя целите и определя механизмите за тяхното постигане, но действително ефективни достижения могат да се реализират само желанието и усилията на всички колеги заедно.

Готова съм да отстоявам интересите и доброто им име на съдии, да работя за укрепването на уважението и доверието в техните

професионализъм и почтеност, както и уважението и доверието в съдебната институция като цяло.

Разчитам на взаимодействие с районните съдилища от окръга и съдилищата от апелативния район, на сътрудничество и споделяне на успешен управленски опит и добри практики. Възприемам и намирам, че следва да се зачита и обществения коректив в лицето на отделния гражданин, неправителствените организации, медиите.

Образът на съда в публичното пространство се формира от всички съдии, но административният ръководител е лицето на институцията и неговата роля е от особено значение. Успешен е ръководителят, който има умения в съдийската работа, а наред с това поглед и познания и върху структурите, дейността, положителните страни и специфичните проблеми на конкретната съдебна институция и региона. Успешният ръководител трябва да отговори на високите очаквания, да съхрани позитивния опит в достигнатото и въз основа на него да надгради в модела за управление и организация на работата, с оглед ефективното осъществяване на основаното предназначение на съда, а именно качествено, своевременно, справедливо и прозрачно правораздаване. Счита, че съм способна да отговоря на тези изисквания и реално да допринеса за осъществяване целта и смисъла на правораздаването, което е и основният ми мотив да се кандидатирам за длъжността.

II. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКРЪЖЕН СЪД- ДОБРИЧ. ДОСТИЖЕНИЯ И ПРОБЛЕМИ.

Съдебният район на Окръжен съд - Добрич съответства на административно - териториалните граници на Добричка област и обхваща осем общини - Добрич, Добричка, Крушари, Тервел, Генерал Тошево, Шабла, Каварна и Балчик, разпределени към петте районни съдилища в гр.Добрич, гр.Тервел, гр.Каварна, гр.Балчик и гр.Генерал Тошево.

Характерно за областта е, че общото ѝ състояние не е добро. Водеща роля в стопанско отношение има аграрният отрасъл и то особено зърнопроизводството. Икономиката е представена най-вече от предприятия на леката промишленост и като цяло е в застой. Безработицата е на сравнително високо ниво. Населението намалява, като темповете на

намаление са по-високи от средните за страната. В градовете живее малко повече от половината от населението.

1. Кадрова обезпеченост

За Окръжен съд-Добрич са утвърдени 20 щатна бройки за магистрати. До скоро от тях бяха заети 18, в които се включват председател, двама заместник-председатели и петнадесет съдии. След финализирането конкурс с решение от 24.07.2014г. на ВСС съдия от Добричкия районен съд е повишен и встъпи на свободната длъжност за съдия в окръжния съд.

Финализиран е и конкурс за свободната длъжност за младши съдия и с решение от 24.07.2014г. на ВСС е одобрен кандидат за заемането ѝ.

Съдиите в Добричкия окръжен съд са с продължителен съдийски и юридически стаж и работят в сформираните три отделения - наказателно, гражданско и търговско. Наказателно отделение се ръководи от председателя на съда, а гражданско отделение и търговско отделение от съответния, определен от председателя, негов заместник.

В наказателно отделение работят седем съдии, включая председателя. Съдиите от отделението разглеждат всички първоинстанционни и въззивни наказателни дела. В търговско отделение работят пет съдии, включая заместник-председателя, който ръководи отделението. Те разглеждат всички търговски, частни търговски, фирмени дела и въззивни граждански дела срещу решения по спорове с търговски характер, разгледани от районните съдилища по общия исков ред. В гражданско отделение работят седем съдии, включая заместник-председателя, който ръководи отделението. Съдиите разглеждат всички първоинстанционни граждански дела, въззивни граждански дела срещу решения на районните съдилища по спорове с гражданскоправен характер и частни граждански дела.

Частните граждански дела по жалби срещу определения и разпореждания на районните съдилища и откази на съдиите по вписванията, както и делата по жалби срещу действия на съдебните изпълнители се разглеждат от всички съдии от гражданско и търговско отделение, в т.ч. и двамата заместници на адм.ръководител, ръководещи отделенията. Съдиите от гражданско и търговско отделение по график за дежурство, утвърден със заповед на административния ръководител, участват и в производствата по чл.64 и чл.65 от НПК и по ЗЕЕА .

Натовареността по щат за 2013г. спрямо делата за разглеждане е 8.62, а спрямо свършените дела - 7.63. Действителната натовареност за същия период спрямо делата за разглеждане е 9.20, а спрямо свършените дела - 8.13.

Добричкят окръжен съд е от средно натоварените съдилища в страната. Предстоящото изработване на критерии за разграничение на делата според фактическата им и правна сложност допълнително ще детайлизира и обоснове в оптимална степен преценката за натовареността на съответния орган на съдебната власт и на отделния съдия.

Утвърдената численост на съдебните служители в Добричкия окръжен съд е 36 щатни бройки обща и специализирана администрация - съдебен администратор, административен секретар, главен счетоводител, съдебен помощник, младши специалист-стопанисване на съдебно имущество, системен администратор, експерт "връзки с обществеността", съдебен архивар, съдебен статистик-домакин, съдебен деловодител-регистратор, 10бр. съдебни деловодители, 8бр. съдебни секретари, 4бр. призовкари, куриер-чистач, работник по поддръжката-огняр, шофьор и чистач. Съдебните секретари и деловодители са разпределени по отделения; за деловодителите е осъществено допълнително индивидуално разпределение на работата и задачите /по видове, по брой дела, по етап от образуването и движението на делата/, като същевременно се изисква всеки от тях да е запознат и в състояние да замени колегата си в изпълнение на неговите задачи.

Със съгласие на ВСС съдът кандидатства по Национална програма за заетост и обучение на хора с трайни увреждания и на длъжност "призовкар" бе назначен служител, посочен от Бюрото по труда. Сключеният договор обаче е с две годишен срок и изтичането му ще наложи да се търси разрешение на недостига от призовкари, предвид големия обем книжа за връчване.

Свободна е длъжността експерт "връзки с обществеността"; поискано е съгласие от ВСС за обявяване конкурс за заемането ѝ, но отговор за сега не е получен.

Съотношението между съдии и служители е 1:1.8. То е около средното за страната и е достатъчно за ефективното осъществяване на функциите и задачите на институцията.

През 2013г. делата за разглеждане в Добричкия окръжен съд са били 2 069 броя, през 2012г. - 2 181 броя, а през 2011г. - 2 247 броя. От тях постъпилите в съответната година дела са 1 781бр., 1 925бр., 1 983бр.

Тенденцията на намаляване на постъплението е очевидна, като намаление бележат всички видове дела. Намаляването на постъплението е обективна даденост, резултат на външни фактори, независещи от волята и желанието за работа на съдиите и служителите от съда. Като обща причина за намаляване постъплението на всички видове дела би могло да се посочи намаляването на населението; конкретно за наказателните дела - намаляването на престъпността, сравнително слабата активност на органите на досъдебното производство; за гражданските и търговските дела - безработицата, затрудненото финансово и икономическо състояние на правните субекти, все по-честото разрешаване на споровете посредством използване на възможностите на заповедното производство и избягване на по-продължителното и скъпо струващо общо исково производство.

Като се имат предвид броят на делата за разглеждане и тенденциите в тяхното постъпление, може да се направи извод, че кадровата обеспеченост на съда с магистрати и служители е напълно достатъчна за качествено и срочно правораздаване и за изпълнение на всички съпътстващи организационни дейности.

В забележка на последното може да се обърне внимание на горепосоченото относно длъжността "призовкар", чиято натовареност се определя не само от делата за разглеждане в съда, но и от постъпилите от други съдилища книжа за връчване, както и от териториалния обхват, в който се изпълняват функциите.

Що се отнася до свободната длъжност "връзки с обществеността", спецификата и естеството на възложените ѝ задачи нямат пряка връзка с предоставената от броя дела за разглеждане натовареност на съдебния орган. Ето защо преценката за необходимостта от заемането на длъжността е следствие не на натовареността и делопотока, за чието посрещане съдът разполага с достатъчна магистратска и специализирана административна кадрова обеспеченост, а от необходимостта и полезността на възстановяването на добрите отношения и практики на институцията с обществеността, подрастващите, неправителствените организации и медиите.

Във връзка с кадровата обезпеченост, преценена по-горе като достатъчна, от друга страна следва да се посочи, че намаляването на щатната численост би било неприемливо. В следващите няколко години предстои освобождаването на съдии поради навършване на 65 годишна възраст, както и е възможно прекратяването на трудовите правоотношения със служители, придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст. Евентуалното намаляване на щата с освободените бройки би наложило сериозни промени в структурирането и организацията на работа, в сформиранието на отделенията и съдебните състави, което намирам за неоправдано, предвид създадените и утвърдени механизми и разпределения на личния състав и работата, показали своята ефективност и добри резултати.

2. Правораздавателна дейност и управление на делата.

Постъпилите през 2011г., 2012г. и 2013г. наказателни дела са 646бр., 549бр. и 458бр. В същите отчетни периоди постъпилите в съда граждански дела са 895бр., 1 004бр. и 974бр. Постъплението в посочените периоди на търговски дела е 418бр., 341бр. и 304бр.

Тенденцията за намаляване на постъплението на всички видове дела бе отбелязана вече.

Делата се образуват и разпределят в деня на постъпването им или най-късно в следващия работен ден. Разпределянето се осъществява между всички съдии, разглеждащи съответния вид спор, и при спазване принципа на случайния избор. Допускат се няколко изключения от правилото. На първо място това са наказателните дела, които се разглеждат по дежурство. Такива са например производствата по чл.64 и чл.65 от НПК, по ЗЕЕЗА, като детайлно видово те са определени с нарочна заповед на председателя, с каквато се определя и графикът за дежурство на съдиите. На определен съдия се разпределят делата в хипотезите на чл.76 ал.9 от Правилника за администрацията в съдилищата, като определеният съдия е този, на когото делото е било разпределено на принципа на случайния избор при първоначалното му постъпване в съда. В някои случаи съдия, разглеждащ съответния вид дело, бива изключван от случайния избор, като се излагат мотиви за това - напр. когато съдията се е отвел от разглеждане на разпределеното му дело и се извършва повторно разпределение, или когато видът на делото изисква разглеждането му в определен срок, в който съдията е в отпуск /напр.осиновяване, обезпечение на бъдещ иск/. За

разпределянето се използва утвърдената от ВСС програма Law Choice. Наказателните дела се разпределят от председателя на съда; делата, разглеждани от търговско отделение, а така също и жалбите срещу действия на съдебните изпълнители се разпределят от заместник-председателя, ръководител на отделението; всички останали граждански дела се разпределят от заместник-председателя, ръководител на гражданско отделение. Разпределянето на делата се осъществява в съответствие с утвърдените Вътрешни правила за случайното разпределение. За извършеното разпределяне се издават протоколи, които се прилагат към делата и се извършва пренос на данните по електронен път към ВСС.

В Добричкия окръжен съд няма сформирани постоянни състави за разглеждане на въззивните дела. Причината е, че численият състав на нито едно от отделенията /7, 7, 5/ не е кратен на три и е практически невъзможно магистратите от съответното отделение да бъдат разпределени в постоянни състави от по трима. Поради това административният ръководител /за наказателно отделение/ и двамата му заместници /за гражданско и търговско отделение/ изработват най-късно в предходния месец график на съдебните заседания - по дати и членове на състава, който ще разглежда насрочените за съответната дата въззивни дела. След образуване на делото съдията-докладчик, определен с програмата за случайния избор, насрочва делото за първата дата, в която той участва във въззивен състав по определения от по-рано график.

Свършените през 2011г., 2012г. и 2013г. наказателни дела са съответно 639бр., 556бр. и 466бр., свършените граждански дела са 926бр., 970бр. и 1 004бр., а свършените търговски дела са 401бр., 333бр. и 318бр.

В посочените три отчетни периода в тримесечен срок са приключили 87%, 85%, 85% от делата. Съпоставен с постигнатото по този показател от други окръжни съдилища в апелативния район, резултатът на Окръжен съд-Добрич е по-нисък. Разликата обаче не е съществена, а и считам, че приключването на 87%-85% от делата за по-малко от три месеца не е показател за забавено правосъдие. При все това намирам, че е възможно предприемането на мерки за увеличаване на броя на приключилите в тримесечен срок дела.

Така например при гражданските и търговските дела стриктното спазване на срока по чл.235 ал.5 от ГПК, по-задълбоченото проучване на делата и недопускане определението за ход по същество да бъде отменено,

своевременното и веднага след изтичане срока за отговор по чл.131 от ГПК постановяване на определението по чл.140 от ГПК, своевременното произнасяне по всички доказателствени искания на страните са действия, чието осъществяване е напълно по възможностите ни и би довело до увеличаване бързината на правораздаването. В този смисъл са и констатациите и препоръките от извършваните от Апелативен съд - Варна проверки, както и от плановата проверка от Инспектората към ВСС по заповед №ПП-01-53/25.04.2014г. Друга причина за неприключването на делата в тримесечен срок е нередовното призоваване на страни, пълномощници, вещи лица, свидетели по всички видове дела, като е възможно и в тази насока да бъдат предприети още мерки за обучение и повишаване знанията и квалификацията на различните видове длъжностни лица по призоваването. По-трудно биха могли да бъдат преодолените останалите причини за отлагането и забавянето на делата, като неизготвянето на назначени експертизи и неявяването на вещи лица, неявяването на защитници на подсъдими, откази от поета защита и т.н.

Наред с горното е необходимо да се подчертае традиционно добрата и качествена работа на съдиите от Окръжен съд-Добрич. Така през 2013г. при обжалвани съдебни актове по 38бр. първоинстанционни граждански дела, отменени са само два, а шест са изменени; отменени са десет и са изменени три решения по въззивни граждански дела, като потвърдените са четиридесет и шест, а недопуснатите до касационно обжалване деветдесет и седем. Сходно е положението и при търговските дела - обжалваните актове по първоинстанционни търговски дела са 106, отменени са единадесет, а десет са изменени. От обжалваните четиридесет акта по първоинстанционни наказателни дела, три са отменени, а седем изменени. През 2013г. е отменен актът само по едно въззивно наказателно дело.

Като имам предвид изложеното, считам, че в Окръжен съд-Добрич е намерен балансът на качествено и бързо правораздаване. При това съдиите освен с пряката си правораздавателна дейност са заети още и с други дейности, които отнемат от времето и увеличават натоварването - участия в помощни атестационни комисии, обсъждания по отделения на съдебна практика и актуални проблеми, изготвяне на становища за тълкувателни решения.

Цялостно качествено и бързо правораздаване в Окръжен съд-Добрич са били предмет на констатациите на ежегодно извършваните от

Апелативен съд-Варна проверки. Заключение на проверката на гражданските и търговските дела на Инспектората към ВСС по заповед №ПП-01-53/25.04.2014г. е, че в Добричкия окръжен съд е създадена добра организация с възможности за контрол върху образуването, движението и приключването на делата, като се налага "изводът, че бързината на правораздаването и приключването на съдебните производства в разумни срокове е наложено като цел, стил и метод на работа на административния ръководител и неговите заместници". Дадените препоръки са в посока преодоляване на някои от слабостите, отбелязани по-горе, водещи до забавяне приключването на делата в кратки срокове. Заключение на проверката на наказателните дела на Инспектората към ВСС по заповед №ПП-01-67/13.05.2014г. е за определено добри резултати в цялостната правосъдна дейност на съдиите при Окръжен съд-Добрич, а дадените препоръки са за отстраняване на несъответствия и недостатъци, които не са тежки и непреодолими, отнасят се до отделни дела, а понякога засягат и аспекти по същество на проверените актове.

3. Сграден фонд и информационно технологично осигуряване

Окръжен съд-Добрич се помещава в сградата на Съдебната палата заедно с Районен съд-Добрич, Окръжна и районна прокуратура-Добрич, Административен съд-Добрич и ОЗ"Охрана". Сградата е публична държавна собственост, чието управление е възложено на председателя на окръжния съд.

Съдиите от окръжния съд са в самостоятелни кабинети, съдът разполага с три зали. В деловодствата са обособени места за четене на делата. При отчитане на спецификата на делата и за осигуряването на по-добро обслужване на граждани и адвокати, както и за максималното използване на възможностите за взаимозаменяемост на деловодителите, гражданско и търговско деловодство са в общо помещение; наказателното деловодство е в отделно помещение. Изграден е информационен център с регистратури за окръжен и районен съд и обособено компютърно помещение за адвокати и граждани. Осигурен е непрекъснат процес на работа на канцелариите с граждани и адвокати.

В сградата са извършвани многократни вътрешни преустройства - за създаване на допълнителни работни кабинети, увеличаване броя на залите за

заседания, създаване на банков офис за улеснение на гражданите при внасяне на държавни такси и др. Понастоящем възможности за преустройства липсват, следствие което съществуват неразрешени проблеми.

Например в Съдебната палата липсва стая за адвокатите, което е причина в изпълнение решение на ВСС магистратите от ДОС и ДРС да не изискват от адвокатите носенето на тоги в съдебно заседание. Така също Районен съд-Добрич има проблем със съхраняването на архивните дела и подреждането на висящите изпълнителни дела.

Проблемът с недостатъчността на помещенията може да намери разрешение при освобождаването на заетите такива от Административен съд - Добрич, предвид предстоящото приключване ремонта на предоставената му сграда. При осъществяване на това могат и следва да се предприемат действия за обособяване както на помещения за горепсочените нужди, а също и на стая за изслушване на деца, т.нар. "синя стая".

Сградата е проектирана и изградена при стари нормативни изисквания и за по-малък брой ползватели. Част от помещенията не отговарят на изискванията на ЗБУТ, а капацитетът на електрическата мрежа е недостатъчен за множеството потребители. В резултат в сградата възникнаха два пожара и веднъж запалване на главното електрическо табло, което сериозно наруши ритъма на работа. За преодоляване на проблема бяха отправени искания за отпускане на средства за изграждане на нова електрическа мрежа, на които отговор не е постъпил.

Всички работни места в Окръжен съд - Добрич са оборудвани с необходимата компютърна техника; липсват достатъчно устройства за защита при спиране на тока и токови уреди. Поради липсата на друго разрешение на горепосочения проблем с остарялата електрическа мрежа след работно време цялата техника /с изключение на сървъра/ бива изключвана от мрежата, а то води до повреждането ѝ.

Всички персонални компютри са свързани с локалната мрежа, която е физически остаряла. Тя е изградена във времето, на отделни и независими етапи, което намалява бързината на действието ѝ, води до смущения в експлоатацията ѝ и затруднява поддръжката ѝ. Сървърът на окръжен и районен съд са разположени в едно помещение, но в настоящия момент тече процес на отделяне сървъра на окръжния съд в друго

самостоятелно помещение със свързаните с това преустройства в сградата и ново окабеляване.

Компютрите работят с персоналната система Windows XP, чиято поддръжка от няколко месеца е спряна от производителя. Това е проблем, защото техниката е уязвима от вируси, а от друга страна новите хардуерни и софтуерни продукти няма да работят с Windows XP и ще са несъвместими с наличната техника. Ще възникне следователно необходимост от постепенната ѝ подмяна.

Във връзка с работата по въвеждане на фирмените дела в САС"Съдебно деловодство" в съда са закупени програмен продукт за разчитане на текст, компютърна конфигурация и два скенера.

За улесняване на гражданите при плащане на суми за държавни такси, вещи лица и др. в информационния център е монтирано ПОС терминално устройство.

На интернет страницата на съда се публикуват граfiците на съдебните заседания, постановените съдебни актове, публичните продажби на съдебните изпълнители, прилаганите в съда правила и процедури, отчетните доклади и друга информация за дейността на съда. Постановените съдебни актове ежедневно се трансферират до централния интерфейс.

В съда е въведена САС"Съдебно деловодство", която се използва за регистрация и управление на делата, изготвяне на справки, изготвяне на съдебни книжа, статистически отчети, водене на съдебните книги, създаване и поддържане на електронна папка на делата. Последното, ведно със съвместимостта на ползвания във всички съдилища от Варненския апелативен район програмен продукт за управление на делата, дава възможност за електронен обмен на данни за движението на делата между съдилищата. Практиката на електронен обмен на данни между съдилищата е въведена през 2010г. с осъществен проект по ОПАК.

От пролетта на 2014г. Окръжен съд-Добрич е присъединен към WEB - портал за интернет достъп по дела на всички съдилища от Варненския апелативен район.

Наличен е достъп до НБД, който се осъществява от двама служители с електронен подпис. За случайното разпределение на делата е въведена програмата Law Choice, а в правораздавателната си дейност съдиите ползват програмата "АПИС". Изградена е система за обмен на данни към Агенцията

по вписванията за електронно изпращане на подлежащите на вписване в Търговския регистър съдебни актове.

От 2012г. е наличен софтуерен продукт за четене на документи от хора със зрителни увреждания и неграмотни и е осигурено място за използването му.

Съдебните зали са оборудвани с техника за паралелен звукозапис. Инсталирани са монитори пред съдията, посредством които той може да следи за изготвянето на протокола и своевременното отстраняване на пропуски и несъответствия. За улесняване на гражданите са поставени информационни табла, указателни табели, информационни монитори за насрочените за деня и протичащите в момента дела.

В съдебната палата е изградена и оборудвана зала за обучения.

Значителна част от осъщественото - изграждането на информационен център, общо деловодство, интернет страницата на съда, софтуера за четене на документи от хора с увреждания, аудиозаписът в залите, обучителната зала - е постигнато със съдействието на ПРСС по програма "Инициатива за укрепване на съдебната система". Окръжен съд-Добрич е "Съд-модел" през 2007г. и 2012г.

4. Връзки с обществеността. Медийна политика. Обучения.

Добричкият окръжен съд има утвърдена медийна политика за 2012-2014г. и План за повишаване общественото доверие в съда за същия период, публикувани на интернет страницата. Основната цел е синхронизиране усилията на съдиите и служителите за повишаване общественото доверие в стабилността и безпристрастността на институцията, прозрачността и откритостта на осъществяваната правораздавателна дейност.

Вниманието е насочено в изключителна степен към подрастващите, с които се организират срещи-разговори за обсъждане ролята и значението на правото, правата на гражданите, концепцията за правовата държава, наблюдения на съдебни заседания, запознаване с работата на деловодствата и другите структури. Работи се съвместно с други институции - училища, РИО - Добрич, Окръжна прокуратура - Добрич за организиране на дискуссионни форуми за ролята на правото, за борбата с наркоманиите, за повишаване правната култура чрез възстановки на съдебни процеси и др.

Сериозно внимание се обръща на редовното предоставяне на актуална информация за съдебната дейност, за обучения, конкурси и други

инициативи на съда, което се осъществява посредством прессъобщения до медиите и публикации на интернет страницата. Следва да се посочи, че връзките с медиите и обществеността бяха много добре развити и осъществявани при наличието на назначен служител на съответната длъжност. След преминаването му на работа в друг орган на съдебната власт и освобождаването на длъжността, се срещат затруднения в дейността, която е неспецифична и нехарактерна за основните дейности на съдиите и съдебните служители.

Приоритетно значение има повишаването на професионалната квалификация на магистратите и съдебните служители, които участват в организираните от НИП основни обучения, в обучения по ОПАК, в специализираните обучения, организирани от други институции, в национални конференции и съвещания за обсъждане проблеми от различни аспекти в правораздаването, организирани от професионални организации на съдиите и неправителствени организации. Традиция е организирането с финансиране от НИП на регионални обучения за съдии и съдебни служители по различни проблеми на прилагането на вътрешното и европейското законодателство, както и добрата съвместна работа с фондация "Фридрих Еберт". Така организираните регионални обучения се провеждат с участието на всички магистрати от съдебния окръг, а в някои случаи и от други съдилища на Варненския апелативен район, което е добра практика за обмяна на информация, мнения и опит.

Внимание се обръща и на квалификацията на съдебните заседатели, която е от съществено значение, предвид сериозността и отговорността на възложените им от закона правомощия. Организирани бяха обучения за съдебните заседатели, с финансирането и съдействието на фондация "Фридрих Еберт" бе издадено "Практическо помагало на съдебния заседател".

5. Достижения и проблеми в дейността на районните съдилища в Добричкия съдебен окръг.

С изключение на Добричкия районен съд, останалите районни съдилища в съдебния окръг са с попълнен съдийски щат. В РС-Каварна работят четирима съдии, в РС-Ген.Тошево също четирима, а в РС-Тервел двама. Понастоящем в Балчишкия районен съд работят шестима съдии, но въз основа на решение от 30.07.2014г. на ВСС, считано от 01.10.2014г. двама

са преназначени по реда на чл.194 от ЗСВ във Варненския районен съд. В Добричкия районен съд работят седемнадесет съдии; един е командирован във Варненския районен съд, а съдия от Варненския районен съд е командирован в Добричкия. За една свободна щатна бройка за съдия в ДРС е обявен конкурс. Налице е и още един свободен съдийски щат, заеман доскоро от съдията, повишен с решение от 24.07.2014г. на ВСС в съдия в ДОС. Твърде вероятно е и друг съдийски щат да се освободи, предвид отличното представяне на съдия от ДРС в конкурс за повишаване и преместване чрез събеседване, който е приключил и се очаква решение на ВСС.

Кадровата обезпеченост на районните съдилища в съдебния окръг е добра и достатъчна за осъществяване на срочното и ефективно функциониране на съответната съдебна институция. Изключение от това е РС-Добрич, който е с най-голям числен състав и най-сериозен делопоток, и за по-доброто изпълнение на поставените му задачи и справяне с работата е добре да разполага с нарочна или съвместена с друга длъжност "статистик", "касиер", и евентуално още един "архивар". Така също в РС-Каварна и РС-Тервел липсва служител "системен администратор", което, с оглед спецификата на дейността и невъзможността за изпълнението ѝ от неспециалисти в съответната област, създава затруднения в поддръжката и експлоатацията на компютърната техника, работата и актуализирането на софтуера, които са от съществено значение за управлението на делата и за чисто правораздавателната дейност на съответния орган. Проблемът се разрешава чрез командироване на съответните служители от Окръжен и Районен съд - Добрич, което от своя страна, макар и рядко, създава затруднения в тези съдилища.

В РС-Добрич работят четирима съдии по вписванията, в РС-Каварна двама, а в останалите по един съдия по вписванията. В РС-Добрич работят трима съдебни изпълнители, а в останалите районни съдилища по един съдебен изпълнител.

За последната отчетна 2013г. в районните съдилища са разгледани общо 13 012 дела, от които 1 677 дела останали несвършени от предходния период. Постъпилите в районните съдилища за 2013г. дела са 11 335бр., а за предходните 2012г. и 2011г. съответно 10 464бр. и 13 964 бр., от което следва, че за разлика от констатираното намаление на постъплението в

окръжния съд, такъв извод за постъплението в районните съдилища като цяло не може да се направи.

Най-голямо е постъплението в РС-Добрич, което е обяснимо, като се има предвид, че този съд обхваща три общини - Добрич, Добричка и Крушари. Най-ниско е постъплението в РС-Тервел, като положението при свършените дела е идентично. Свършените за всички районни съдилища дела съставляват 88.86% от делата за разглеждане, което е един много добър показател за срочно и ефективно правораздаване. Най-висока е действителната средна натовареност въз основа свършените дела в РС-Добрич, а именно 33.17 . По този показател РС-Добрич е на средния за страната. Следват РС-Тервел с 28.17бр., РС-Каварна с 27.13бр., РС-Балчик с 23.69 и РС-Ген.Тошево с 19.52 бр. Анализът на данните показва неравномерност на натовареността между районните съдилища, като разликата между най-натоварения орган и този, с най-ниска натовареност, е значителна.

Сериозни са постиженията на районните съдилища за срочното и своевременно приключване на делата. В тримесечен срок са приключили 91% от делата в РС-Ген.Тошево, 90% от делата в РС-Добрич, 88% от делата в РС-Тервел, 83% от делата в РС-Балчик и 77% от делата в РС-Каварна. Относно качеството на съдебните актове може да се отбележи, че районните съдии от Добричкия съдебен окръг са добри и изградени професионалисти, чиито актове са съответни на закона и утвърдената съдебна практика. Съотношението между потвърдените и отменени/обезсилени при въззивно обжалване актове е в полза на потвърдените, но следва да се отчете и съществуващото изключение от това правило и обратното съотношение между потвърдените и отменени актове касателно отделни съдии и необходимостта от предприемане на мерки за преодоляване на този проблем.

За организацията по образуването, разпределението и насрочването на делата в районните съдилища, подготовката им за съдебно заседание, връщането на прокурор, причините за отлагане, сроковете за изготвяне на съдебните актове и резултатите от инстанционния контрол ежегодно се осъществяват проверки от комисии от съдии от Окръжен съд-Добрич, назначени със заповед на Административния ръководител. За резултатите от проверките се изготвят доклади, констатациите по които се обобщават и се свеждат до знанието на Административните ръководители-председатели на

районните съдилища за набелязване на действия за отстраняване на пропуските. Констатираните пропуски по-често са незначителни и инцидентни и не се отразяват на общото заключение по обобщените доклади за много добра и в съответствие със законовите изисквания организация и работа по делата в районните съдилища, срочност и качественост на правораздаването.

През пролетта на 2014г. работата на всички районни съдилища по наказателни и граждански дела бе обект на проверки от Инспектората към ВСС. Постъпилите заключения на проверяващите съдържат констатации за слабости в образуването и движението по конкретни дела, които не са сериозни. Единствено за РС-Тервел е направено заключение за сериозно забавяне разглеждането и приключването на значителен брой дела от един съдия. В тази връзка последният е санкциониран дисциплинарно и са набелязани мерки за справяне с проблема и възможно най-бързото, с оглед сложилата се ситуация, приключване на забавените дела.

Относно сградния фонд на районните съдилища може да се посочи, че единствено РС-Ген.Тошево няма затруднения. Съдът е настанен в самостоятелна сграда с дворно място, публична държавна собственост, достатъчна да отговори на нуждите му, необходими са само средства за преоборудване на помещение в съответствие с изискванията на ЗЗКИ и създаването на регистратура за класифицирана информация. РС-Каварна е настанен в обект с изключително ограничен брой помещения, напълно недостатъчни за нормалното му функциониране и при пълна липса на възможности за създаване на регистратура по ЗЗКИ и спазване правилата за безопасни условия на труд. РС-Балчик ползва имот, който е много удобен и напълно достатъчен за осъществяване на дейността му при спазване на всички нормативни правила; проблемът е, че е под наем и договорът е със срок. РС-Тервел е ползва безвъзмездно сграда, публична общинска собственост. За решаване на сградните проблеми на РС-Каварна, РС-Балчик и РС-Тервел са предприемани мерки /остъпено е било право на строеж на Министерство на правосъдието върху терен на Община-Каварна и на Министерството са предоставени имоти, публична държавна собственост, в гр.Балчик и гр.Тервел/, но поради липса на средства следващи действия не са предприети. За РС-Добрич се посочи по-горе, че същият е настанен в Съдебната палата в областния град. Помещенията, които ползва са оптимални да отговорят на нуждите му, изключая съхраняването на

архивните дела и висящите изпълнителни дела, който проблем може да получи посоченото по-горе скорошно разрешение.

III. Цели за развитието на Окръжен съд-Добрич и мерки за тяхното постигане.

Целите за развитието на Окръжен съд-Добрич са предпоставени от обективните дадености, достиженията и съществуващите проблеми, като са предназначени за разрешаване на последните и издигане на правораздавателната дейност на институцията на по-високо ниво. Ролята на управленския екип, неговата воля и възможности са от изключителна важност, но решаващо значение имат желанието, мотивираността и усилията на целия колектив от магистрати и съдебни служители. Основните проблеми и пътища за разрешаването им възникват в ежедневната работа в отделенията и съставите, при което инициативността, върнатата преценка на ситуацията, адекватната реакция, диалогичността на отделния член на колектива имат своето значение.

1. Повишаване качеството на правораздаване.

Както се изложи по-горе, постигнатите в тази насока от съдиите в Окръжен съд-Добрич резултати са високи, но те не могат да служат за успокоение. Очакванията за правораздаване, основано на принципите на върховенството на закона, защитата на човешките права и равния достъп до правосъдие, непрекъснато се повишават, което, съчетано с бързо променящите се законодателство и задължителна съдебна практика, поставя пред всеки магистрат предизвикателството да отговори на изискванията.

За целта е необходимо непрекъснатото повишаване квалификацията на съдиите, а така също и на съдебните служители.

В тази връзка следва да се засили активността в централизираните обучения, организирани от НИП, за което обаче е необходимо и улесняване на достъпа до тях от страна на Института, който достъп понастоящем е в известна степен затруднен за значителна част от магистратите, особено по определени, съставляващи сериозен интерес теми.

Следва да продължи добрата практика за организиране на регионални обучения. В тази връзка следва да се използват както възможностите, които предоставя НИП, така и да се търсят нови форми на съдействие, напр. от неправителствени организации, Съюза на юристите в

България, професионални съдийски организации, Адвокатурата, а също и да се съхранят и продължат създадените добри отношения с фондация "Фридрих Еберет". Възможно е и организирането на регионални обучения чрез използване вътрешните възможности на съдилищата от Апелативния район за размяна на обучители, за което обаче е необходимо събирането и обобщаването на информацията за наличните такива по отделните съдилища, тяхната квалификация и опит.

Обученията трябва да бъдат във всички области на действащото право, вътрешно и на Европейския съюз, като не мога да заявя едно от тях за приоритетно, защото животът е многоаспектен и поднася за разрешаване казуси от глобален трансграничен мащаб, но и от тесните междусъседски отношения. Съществуващата в Съдебната палата обучителна зала би могла по-често да се използва за обучения на магистрати и съдебни служители. Следва да се подновят обученията и на съдебните заседатели.

За повишаване качеството на правораздаване на следващо място може да се въведе практиката за периодично обсъждане и анализ на върнатите от инстанционен контрол съдебни актове, а за наказателно отделение и върнатите на прокуратурата за доразследване дела.

Следва да се въведе практиката за периодични общи събрания на съдиите от съответното отделение в окръжния съд със съдиите, разглеждащи дела от съответния вид в районните съдилища. Това би било полезно за обсъждане на резултатите от инстанционния контрол на съдебните актове, за обмяна на мнения и виждания, насочено към преодоляване на неяснотите и противоречивата съдебна практика.

2. Повишаване срочността на правораздаване.

Въпреки добрите постигнати резултати, в тази насока съществуват още възможности, които са напълно осъществими предвид степента на натовареност, физическия и интелектуален капацитет на колектива. Следва напълно да се преодолее изготвянето на съдебни актове извън законоустановения месечен срок. Наистина това не е масова практика, среща се инцидентно, но е реално възможно и следва занапред да не се допуска. Същото е положението и с определенията за отмяна на хода по същество по някои дела. Необходимо е по-задълбочено предварително проучване на делата, вкл. с приложимия закон и съдебна практика, което би дало

възможност и за своевременната преценка за необходимост и относимост на доказателствените искания на страните и неотлагане на делата.

В тази връзка понастоящем възможностите на съдебния помощник далеч не се използват в пълен обем. Занапред съдебният помощник трябва да бъде ангажиран в по-голяма степен в подпомагане на съдиите, като се регламентира система за работата му към всяко от отделенията, в рамките на което да му се възлагат конкретни задачи по конкретни дела, непряко свързани с разрешаването на споровете, но насочени към осигуряване бързото им и качествено приключване - напр. проверка за редовност на жалбите, на призоваванията, издирване и проучване на приложима съдебна практика и др.

За бързината на правораздаването от значение е и работата на останалите съдебни служители, в която се забелязват известни пропуски в своевременното докладване на делата и изпълнението на разпорежданията на съдиите. Това следва да се преодолее с повишаване на трудовата дисциплина, насочено към постигане на по-голяма съсредоточеност и отдаденост на ежедневните задачи, а също и чрез по-нататъшно задълбочаване на взаимозаменяемостта на служителите по начин, че всеки от тях да е в състояние да извърши възложената на липсващия си колега работа.

Във връзка с нередовното призоваване на страни, вещи лица, свидетели, което понякога е причина за отлагане на делата и забавяне тяхното приключване, следва да се организира обучение на длъжностните лица по призоваването. Тук се имат предвид както съдебните призовкари, но и най-вече кметовете в населените места без районен съд, които изключително често не са наясно с изискуемото от тях надлежно оформление на връчването на съдебните книжа. Целта може да се постигне наред с обучение, още и с работни срещи между общинските и съдебните администрации и с предоставяне на готови образци на попълнени надлежно призовки и съобщения.

Понастоящем връчването в гр.Добрич на книжата на общите съдилища се извършва съвместно от призовкарите при Районен и Окръжен съд-Добрич, при разпределяне между тях на териториален принцип на адресатите. Добре е да се постигне съгласие с ръководството на Административен съд-Добрич за обединяване на усилията и включване в създадената система и на неговите длъжностни лица по призоваването,

което ще облекчи работата на всички и ще доведе до по-бързото връчване на книгата.

4. Прозрачност и предвидимост на правораздаването, повишаване на общественото доверие и приближаване на правосъдието до хората.

За постигане на това на първо място е необходимо максималното уеднаквяване на съдебната практика. Постигането е възможно, чрез посочените в т.ІІІ.2 мерки за участие и организиране на обучения, обсъждане и анализ на върнатите дела между съдиите от отделенията в окръжния съд и между тях и районните съдии. Полезно е и продължаването на съвместните обучения на съдиите от Апелативния район, както и организирането на съвещания в Апелативния район за обсъждане на конкретни противоречиво разрешавани въпроси и общи проблеми на правораздаването.

Необходимо е на следващо място пълно изоставяне на практиката на постановяване на немотивирани актове. Имам предвид определения и разпореждания по движение на делата, по редовността на исковите молби и жалбите, и др., които често се изписват на ръка. Това не е от значение за законосъобразността на крайния съдебен акт, но е от значение за прозрачността и яснотата на даденото на страните правосъдие във всеки един негов етап.

Факт е, че магистратите масово смятаме, че говорим достатъчно чрез постановените от нас актове. Факт е, че тази позиция е неадекватна на времето, в което работим, и трябва да се преодолее чрез срещи на ръководството на съда с медиите, чрез актуална информация за дейността на съда и сътрудничество с неправителствените организации по общи проекти.

От изключителна полза би било назначаването на служител на свободната длъжност "връзки с обществеността". Посредством неговите специални знания и комуникативност ще се подобри работата с медиите и неправителствените организации, което ще спомогне за разясняване на отделния гражданин и на обществото като цяло естеството на правораздавателната дейност и ще подпомогне повишаването на доверието в институцията. Необходимо е актуализиране на медийната политика за осигуряване на по-широк достъп до обективна и точна информация за

дейността на съда, с оглед подобряване виждането и разбирането на обществото и неговите нагласи към съда.

Добре би било да се въведат периодични анкетни допитвания, с които да се изследват вижданията на гражданите относно състоянието на съдебната палата, предлаганите услуги и структурирането им, правораздавателната дейност като такава. Това би способствало за преодоляване на евентуални слабости, а е и израз на насочеността на институцията към обществото и предпоставка за повишаване доверието в нея.

Изграждане на стая за изслушване на деца по дела, по които са засегнати техните интереси, е задача, която съответства на съвременните изисквания за закрила на детето. Активен е проект "Укрепване на правния и институционален капацитет на съдебната система в сферата на правосъдието за деца" по тематичен фонд "Сигурност" на Българо-швейцарската програма за сътрудничество. Възможностите, които предлага проектът са необходими и полезни; за съжаление отправената покана за кандидатстване по проекта не бе възможно по обективни причини да бъде приета, но остава очакването за възстановяване сроковете за кандидатстване. Независимо от това следва да се потърсят други пътища на финансиране и изграждане на стая за изслушване на деца.

Следва да продължи и работата с подрастващите чрез организирането и провеждането на следващи мероприятия, идентични по същност и предназначение на гореописаните, осъществявани до сега.

5. Взаимодействие с институциите и организациите по повод правораздавателната дейност.

Правораздаването е процес, който финализира в съда, но е неразривно свързан с функциите и задачите на други правни субекти и ефективното му осъществяване е невъзможно без добро взаимодействие. Следва да се запазят и продължават на добрите практики и отношения с институциите, които си взаимодействат в процеса на правораздаване - прокуратура, следствения отдел към Окръжна прокуратура, полиция, пробационна служба, адвокатски съвет, медиатори. Необходима е и работа с вещите лица за преодоляване забавянето на делата по тяхна вина и напреженията във връзка със заплащането им. Актуализиране на медийната

политика, срещи с представители на неправителствени организации, работещи за подобряване на правораздавателната дейност и повишаване доверието в нея.

Уважаеми членове на Висшия съдебен съвет,

Въпреки усилията ми да бъде задълбочена и изчерпателна, въпросите, на които следва да се обърне внимание при анализиране състоянието, достиженията и вижданията за бъдещото развитие на Окръжен съд - Добрич, са твърде много и е възможно да съм пропуснала някое обстоятелство. При все това, надявам се, съм изложила в достатъчна степен постигнатото до тук и перспективите според моите разбирания пред съдебния орган, за да Ви убедя да ми гласувате доверието, за което кандидатствам. Мога само да добавя, че осъзнавам огромната отговорност и предизвикателство, които стоят пред Административния ръководител - председател на Окръжен съд - Добрич, но вярвам, че с личните си качества и с подкрепата на колегите си, съм в състояние да работя за постигане целите на концепцията и за осъществяване на бързо, прозрачно, законосъобразно и справедливо правосъдие.

С уважение:

/Галатей Ханджиева/

